

ABZ Nieuws

DIERVOEDING

PLANT & TEELT / PAG. 12

Loonbedrijf Verhoef werkt samen met de veehouder aan ruwvoer van goede kwaliteit

PLUIMVEE / PAG. 05

Watermanagement
bij eendagskuikens

VARKENS / PAG. 16

Verschuivingen in voedings-
behoefte bij zeugen en gelten

Inhoudsopgave & contactgegevens

- 03 Voorwoord
- 04 Grondstoffenmarkt
- 06 CCM, vismeel en PAP's, dé extra mogelijkheden bij ABZ Diervoeding
- 08 Weet u hoeveel mineralen u voert aan uw jongvee?
- 08 Inspiratiedagen melkveehouderij
- 09 Koeien kijken met Marijke
- 11 Winst uit droge stofopname
- 12 Loonbedrijf Verhoef werkt samen met de veehouder aan ruwvoer van goede kwaliteit
- 21 Managementtips en bemestingskaarten voor bemesting na derogatie
- 22 Prijswinnaars van harte gefeliciteerd!
- 23 Evenementen kalender
- 23 Even voorstellen
- 24 Colofon

Contactgegevens
Voor alle contactgegevens:
www.abzdiervoeding.nl

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Volg ons op Social media:

Front Office Haastrecht
0182 50 2344
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Lunteren
0318 46 1141
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Markelo
0547 36 1905
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Samen op weg naar een duurzame toekomst

2025 was een veelbewogen jaar voor de Nederlandse veehouderij en ook voor coöperatie ABZ U.A. 2026 zal daar zeker niet voor onderdoen, met onder andere stikstofregulering, stoppersregelingen, mestafzet, vergunningsverlening en politieke onzekerheid. Opvallend in 2025 waren de goede opbrengstprijzen voor melk, vlees en eieren. Richting 2026 daalden echter de prijzen voor varkensvlees en zuivel sterk, waarmee voor veel veehouders een gunstige periode ten einde kwam.

“In een veranderend Nederland blijven wij bouwen aan een toekomstbestendige veehouderij en een krachtige Nederlandse voercoöperatie”

Marcel Roordink, algemeen directeur

Dat er waardering is voor de veehouderij in Noordwest-Europa en plaats is voor onze manier van voedselproductie is zeker. Voor de agrarische ondernemers die doorzetten, ligt er een goed toekomstperspectief. Er blijft een stevige agrarische veehouderijsector en daarmee behoefte aan een echte Nederlandse voercoöperatie. ABZ Diervoeding wil graag deze rol vervullen en blijft daarvoor zich aanpassen en doorontwikkelen. De afgelopen jaren stonden in het teken van fusies, overnames en integraties. De komende jaren zal er veel aandacht zijn voor het aanpassen van de coöperatie aan de veranderende marktomstandigheden.

Ons productieapparaat zullen we de komende jaren behoorlijk aanpassen. Minder fabrieken, meer gespecialiseerde fabrieken en meer voerproductie aan goed vaarwater gelegen. In 2025 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Eind 2025 is de productie van speenvoeders voor jonge biggen overgebracht van locatie Leusden naar Eindhoven. Daarmee kunnen we de specifieke kwaliteit en unieke eigenschappen van dit voer nu optimaal waarborgen.

De beste kwaliteit voeders tegen de laagste kosten, dat is het motto. Door de fusies en overnames kunnen we daarin de komende jaren een aantal mooie stappen zetten. De voorgenomen fusie met Vitelia maakt dat we in Zuid-Nederland een stevige positie krijgen. Fijn om in deze regio beter geworteld te raken en daarmee de

ambitie van landelijke aanbieder van voeders beter in te kunnen vullen.

Het jaar 2025 was niet altijd gemakkelijk en niet alles ging vanzelfsprekend. Dat hoeft ook niet, de coöperatie heeft een stevig fundament en betrokken medewerkers, vanuit deze basis blijven we ons aanpassen en onze veehouders ontzorgen op het gebied van diervoeding.

De afzetontwikkeling in 2025 was iets beter dan wij vooraf hadden begroot, maar de door ons ingeschatte krimp als gevolg van de stoppersregelingen hebben wij wel goed kunnen merken. Op het moment van schrijven worden onze jaarcijfers opgesteld en gecontroleerd door onze accountants. Graag lichten wij u deze toe op onze ledenbijeenkomsten in maart. Tevens zullen wij u dan bijpraten over de ontwikkelingen bij uw coöperatie en heeft u uiteraard de gelegenheid om het gesprek met de coöperatie aan te gaan.

Ledenbijeenkomsten

Wilt u als lid uw betrokkenheid tonen bij de coöperatie, dan heten wij u van harte welkom. De bijeenkomsten worden gehouden op maandagavond 9 maart in Markelo, dinsdagavond 10 maart in Oirschot, donderdagmiddag 12 maart in Drachten, donderdagavond 12 maart in Nijkerk en vrijdagavond 13 maart in Haastrecht. Wij hopen op een grote opkomst. Graag tot ziens!

Grondstoffenmarkt

De grondstoffenmarkt wordt op dit moment vooral gedomineerd door geopolitiek nieuws. Er wordt met heffingen gestrooid en wereldmachten laten de spierballen zien. Dit zorgt voor schommelingen in grondstofprijzen en is soms erg onvoorspelbaar.

Macro Economie

Als gevolg van de acties van Donald Trump lijkt de financiële wereld het vertrouwen in de dollar te verliezen. Begin januari stond de koers op 1,17 en na een kleine stijging is de dollar verzwakt. Dit is positief voor de import naar Europa met lagere prijzen. Olieprijzen daalden richting de 60 dollar per vat, echter door toegenomen spanning in het Midden-Oosten is de olieprijs opgelopen. Er is voldoende aanbod in de wereld, dus als de geopolitieke spanning afneemt, zal de prijs ook weer dalen.

Granen

De graanprijzen worden momenteel gedomineerd door voldoende voorraden in diverse delen van de wereld aan de ene kant en de zeer lage verkoopbereidheid bij akkerbouwers aan de andere kant. Dit resulteert in aanhoudende vraag op de korte termijn, omdat veel mensen ervan uitgaan dat graanprijzen nog verder omlaag moeten komen, waardoor ze niet ver vooruit dekking willen nemen. Aan de

andere kant stagneert aanvoer hier en daar. De maïsexporten vanuit Oekraïne lopen vertraging op vanwege een latere maïsoogst in combinatie met de heftigere oorlogsprikelen tussen Oekraïne en Rusland. Ook het koude weer met (te) weinig aanvoer over water, zorgt voor hoge maïsprijzen aan de voorkant. Tevens zorgt de aanvoer van maïs overzees ook voor meer handelsrisico's dan voorheen, waardoor importeurs terughoudend zijn met verscheppen en importeren van Amerikaanse maïs naar Europa.

Momenteel ontwikkelt de nieuwe oogst granen zich goed. In het noordelijk halfmond volgt men de gewascondities en eventuele risico's op vorstschade goed. In het zuidelijk halfmond zijn delen wat aan de droge kant, zoals in Argentinië. Maar als er voldoende regen valt, zal dit niet ten koste hoeven gaan van lagere oogsten.

Eiwitten

Sojaprijzen zijn op dit moment op een interessant niveau en daarbij komt ook nog een hele goede oogst vanuit Brazilië van 180 miljoen ton. In Argentinië zijn wat zorgen over droogte en verwacht men een iets kleinere opbrengst dan vorig seizoen. Raapprijzen zijn in de tweede helft van januari flink opgelopen door het verlagen van de Chinese importheffing van 84 procent naar vijftien procent op Canadese raap. Doordat Chinezen nu meer raap zouden gaan gebruiken zou dat een verlagend effect op de prijs van zonnebloemzaadschroot kunnen hebben. Echter is de beschikbaarheid van zonnebloemzaad in Europa nog zeer beperkt, waardoor prijzen hoog blijven. Soja is duidelijk de beste koop qua eiwitten op dit moment.

Bijproducten

Bietenpulp is sinds de aanvang van de campagne blijven stijgen. Producenten verdienen slecht aan het hoofdproduct suiker en proberen de bijproducten voor hogere prijzen te verkopen. Door de goede vraag was dat ook deels gelukt, nu afwachten wat er nog beschikbaar is bij producenten. Sojahullen en palm blijven ook veel gevraagd, maar aankomsten in Nederland zijn beperkt waardoor prijzen aan de hoge kant zijn. In tarwegries zien we aanhoudende vraag vanuit onder andere Ierland. Tevens draaien bloemmolens minder goed dan gebruikelijk, waardoor er dit seizoen ook minder aanbod tarwegries is. Op termijn kunnen prijzen wat ontspannen, als vraag en aanbod meer in balans komen.

Niek Ten Harkel
Inkoper
033 422 1510
n.harkel@abzdiervoeding.nl

Bij vleeskuikens blijft het thema voetzollaesies actueel, zeker in de winterperiode. Dit thema kan ontstaan na de opstart van eendagskuikens tijdens de eerste week tot ongeveer vier weken leeftijd. Bij het opstarten worden nogal eens verschillen waargenomen in de juiste hoogte van de waterlijnen en de juiste waterdruk. Daarom is het verstandig om bij het opstarten van eendagskuikens hier goed aandacht aan te besteden.

De juiste hoogte van de waterlijnen bij vleeskuikens

De juiste hoogte van de waterlijnen zorgt ervoor dat vleeskuikens optimaal gebruik kunnen maken van de afgifte van water door de drinknippel. Wanneer deze hoogte niet goed is afgesteld, zal dit leiden tot vermorsing van water en daardoor natter strooisel onder de waterlijnen veroorzaken. Om dit goed af te stellen, zijn een aantal factoren belangrijk om als pluimveehouder in de gaten te houden:

- Zorg ervoor dat de hoek waarin de kuikens drinken ongeveer 45 graden is.
- Let op het aantal tikken waarmee de vleeskuikens tegen de nippel aan tikken (drie keer).
 - Bij meer dan drie tikken hangt de waterlijn te hoog.
 - Bij minder dan drie tikken hangt de waterlijn te laag.

- Zorg dat de lijnen goed horizontaal, zonder eventuele bochten en krommingen, in de stal hangen.

Mocht dit niet zo zijn, dan is het aan te raden om deze opnieuw af te stellen.

De juiste waterdruk bij vleeskuikens

Ook de juiste waterdruk is een belangrijk hulpmiddel om de juiste watergift voor uw vleeskuikens te realiseren. Wanneer de waterdruk te hoog is, zal dit leiden tot een onnodig hoge watergift, wat weer resulteert in vermorsing van water. Wanneer de waterdruk te laag is, zal dit direct leiden tot een te lage watergift. Hierdoor wordt de waterbehoefte van het vleeskuiken onvoldoende gedekt en zal dit resulteren in verminderde groei. Dit beïnvloedt het uiteindelijke resultaat negatief. Om dit zo goed mogelijk af te stellen adviseren wij u het volgende in de gaten te houden:

- Hoe hoog staat de waterdruk en past deze bij de leeftijd van uw vleeskuikens?
- Controleer de waterafgifte van de drinknippel. Het is verstandig om dit op meerdere plaatsen aan de waterlijn te doen. Dit geeft zekerheid dat de hele drinklijn voldoende watercapaciteit biedt.
- Let op de juiste water-voer-verhouding. Uitgebreide informatie hierover vindt u terug op de ABZ Diervoeding koppelkaart. Vraag uw pluimveespecialist om deze kaart.

Al deze zaken zorgen voor een vermindering van 'plaatvorming' onder de waterlijnen, hetgeen een negatieve invloed kan hebben op het ontstaan van voetzollaesies.

Tot slot is het aan te raden om kritisch te zijn op het kuikenpapier onder de lijnen. In veel gevallen zal dit vanzelf verdwijnen en is er geen reden tot actie. Soms is dit echter niet het geval en vraagt dit om actie. Het papier is dan dikker en vormt een barrière tussen vocht en strooisel. Ook hierdoor kan 'plaatvorming' onder de waterlijnen ontstaan.

Wilt u meer weten over dit onderwerp? Neem dan contact op met onze vleeskuikenspecialisten, zij denken graag met u mee.

Erik van der Heijden
Specialist vleeskuikenhouderij
06 2267 2818
e.heijden@abzdiervoeding.nl

CCM, vismeel en PAP's, dé extra mogelijkheden bij ABZ Diervoeding

ABZ Diervoeding heeft naast een groot assortiment aan legvoerders ook de mogelijkheid om een aantal minder gangbare, maar zeer nuttige grondstoffen te gebruiken. Deze grondstoffen kunnen ingezet worden om koppels een goede start te geven of om koppels die het om wat voor reden dan ook moeilijk hebben, er weer bovenop te helpen.

CCM

Op onze locatie in Lunteren beschikken we over de mogelijkheid om CCM (Corn Cob Mix) in het legmeel te verwerken. CCM is korrelmaïs die met een vochtpercentage van rond de 30 procent geogst wordt. Dat is dus veel vochtiger dan droge maïs die met ongeveer vijftien procent vocht gedorst wordt. Vervolgens wordt deze maïs ingekuild in een sleufsilo en zes weken afgesloten, waardoor de maïs conserveert. Tijdens dat conserveringsproces worden veel melkzuurbacteriën en melkzuur gevormd. Melkzuurbacteriën fungeren als probiotica in de darm en melkzuur kan de vorming van schadelijke bacteriën als Clostridium voorkomen. Daarnaast heeft deze maïs een fris zure geur en een hoge smakelijkheid.

Doordat CCM een vochtgehalte heeft van rond de 30 procent zal het voer daarmee ook wat vochtiger aanvoelen en makkelijk opneembaar zijn. Door het hoge gehalte aan melkzuur in de CCM zullen schadelijke bacteriën in de darmen van de hennen minder kans hebben om aan te slaan. Deze maïs wordt dagelijks vers uitgekuild en kan via een speciale installatie in de fabriek door het voer gemengd worden. Het inmengingspercentage is afhankelijk van wat de voerinstallatie in de stal waarvoor bestemd is, kan verwerken. Meestal is dat rond de 5 tot 10 procent.

Vismeeel

ABZ Diervoeding heeft ook de mogelijkheid om vismeel te verwerken in het pluimveevoer. Door het mooie aminozuurpatroon in het eiwit van vismeel en de hoge verteerbaarheid is het een ideale grondstof voor jonge dieren en startende koppels leghennen. Ook kan het ingezet worden als een koppel eens een

duwtje in de rug nodig heeft na bijvoorbeeld een virale infectie of andere oorzaken van een lage voeropname. Het toevoegen van 0,5 tot 1 procent vismeel is vaak al voldoende om een koppel goed op pad te helpen.

Biologisch legmeel

Ook in ons biologische voer is het mogelijk om vismeel toe te voegen. In biologisch voer mogen geen synthetische aminozuren worden gebruikt en daardoor is vismeel een zeer welkome aanvulling in het voer om het aminozuurpatroon te optimaliseren.

PAP's

Onze fabriek in Meppel is gecertificeerd om diermeel (PAP's, Processed Animal Proteins) te verwerken. Voor pluimvee zijn dat PAP's afkomstig van varkensslachterijen. PAP's zijn een goede eiwitbron voor leghennen en zijn een goede vervanger voor bijvoorbeeld soja. Het aminozuurpatroon van het dierlijk eiwit past heel goed bij pluimvee. Inmengingspercentages liggen tussen de 1 en 3 procent. Hogere percentages PAP's in het voer kunnen de loopeigenschappen van het voer beïnvloeden, omdat het een zeer fijn en hygroscopisch product is.

Inzet van deze producten

CCM en vismeel zijn relatief duurdere producten en vragen daarom om een gerichte inzet bij koppels die er baat bij kunnen hebben. Overleg daarom eerst met één van onze pluimveespecialisten wat voor uw bedrijf het beste is en houd met CCM altijd rekening met de loopeigenschappen en de omloopsnelheid in de silo's. Voor PAP's geldt dat deze met name ingezet kunnen worden op NGMO-voer, omdat ze daar het beste functioneren als vervanger van (dure) NGMO-soja.

Reminder: Monsterneming bij zelfmengers

Zelf mengen van losse grondstoffen met een aanvullend kernvoer wordt steeds meer toegepast in de leghennenhouderij. Zelf mengen betekent ook dat er een aantal zaken zelf geregeld moeten worden. Een pluimveehouder die eigen losse grondstoffen verwerkt en KAT-waardige eieren produceert, moet zelf de gegevens van de aangevoerde grondstoffen in de KAT-databank invoeren. Als zelfmenger moet u van elke levering grondstoffen ook zelf monsters nemen voor VLOG. Verder dient er jaarlijks een monster van het gemengde voer te worden geanalyseerd. De volgende analyses dienen tenminste te worden uitgevoerd:

Parameters	Analyse per jaar
Dioxine + DL-PCB's en nietdioxineachtige PCB's	1
Salmonella (moet steriel genomen worden)	1
Zware metalen	1
GGO (alleen bij biologisch voer)	1
Pesticiden	1

"Dankzij het natuurlijke conserveringsproces levert CCM niet alleen extra smakelijkheid, maar ook probiotische ondersteuning in de darm."

Evert Bos
Productmanager legpluimvee
06 2125 8718
e.bos@abzdiervoeding.nl

Weet u hoeveel mineralen u voert aan uw jongvee?

Na een donkere en koude periode is het voeren van Vital Junior aan uw jongvee nog belangrijker om de mineralenstatus van uw groeiende dieren op peil te houden of te brengen.

Geef al het jongvee dat geen Juniorbrok meer krijgt, Vital Junior. Ook als u los kuil of hooi voert, wordt Vital Junior prima opgenomen als deze over het voer wordt gestrooid. De mineralen en vitamines in Vital Junior zorgen voor een goede botontwikkeling, een hogere weerstand en een goede pinkenvruchtbaarheid (tochtexpressie en drachtigheidspercentage na eerste inseminatie).

Op dit moment hebben de dieren vooral behoefte aan vitamine D, wat normaalgesproken ook in de huid wordt gevormd door (zon)licht. Vitamine D is erg belangrijk voor de calcium- en fosforbenutting in de botmatrix. Pinken die

worden gevoerd met Vital Junior krijgen al snel een glanzend haarkleed door het extra gevoerde koper en zink.

Let op: één volle ABZ voerschip is 2200 gram Vital Junior. Genoeg om 22 pinken de gewenste dosering van 100 gram per dier te verstrekken!

Tina Boot
Specialist jongveeopfok
06 1614 1329
t.boot@abzdiervoeding.nl

Inspiratiedagen melkveehouderij

Samen met dierenartspraktijken uit uw regio, collega-veehouders Adrion van Beek en Theun Sibma, organiseren wij een inspirerende dag die in het teken staat van het bereiken van uw top in deze uitdagende tijd. Wij nodigen u uit voor onze inspiratiedagen rundvee op de volgende data en locaties:

12 maart	Regio Limburg Roelanzia Ysselsteyn
17 maart	Regio Oost De Poppe, Markelo
24 maart	Regio Noord De 2 Gemeenten, Jirnsom
26 maart	Regio Midden Postillion Hotel Strand Nulde, Putten
31 maart	Regio West Boerderij de Boerinn, Kamerik
2 april	Regio Zuid 't Zand, Oirschot

Scan de QR-code en meld u snel aan:

Brrr... koud hè

Als ik met de veehouder in de stal ga kijken, bekijk ik de koeien altijd aandachtig. In de winter draag ik lekker mijn warme sjaal tijdens de bezoeken. Ik kan een sjaal om doen om mezelf warm te houden, maar hoe doen koeien dat?

Thermoneutrale zone

Melkkoeien kunnen beter tegen kou dan tegen warmte. De thermoneutrale zone van een melkkoe ligt grofweg tussen -5 en +20 graden. Buiten dit bereik moet de koe extra energie gebruiken om haar lichaamstemperatuur (ongeveer 38,5 graden) op peil te houden.

Wind en natte vacht

Eén van de eerste signalen die we zien wanneer het koud is, is de open vacht. De haren van de koeien gaan open staan. De huid van de koe vormt samen met het onderhuidse vet de isolatielaag. Zeker koeien met een Body Condition Score onder de 2,75 verliezen tijdens koude periodes sneller lichaamswarmte, terwijl juist deze koeien de (extra) energie goed kunnen gebruiken. Ook een natte vacht zorgt ervoor dat een koe sneller lichaamswarmte verliest en dus meer energie nodig heeft om op temperatuur te blijven. En dan hebben we het nog niet over die koude snijwind gehad.

Tocht

Koude lucht verlaagt de gevoels-temperatuur aanzienlijk voor een koe. Wind kan het warmteverlies verdubbelen bij een natte vacht. Tocht kan ervoor zorgen dat koeien te weinig liggen, terwijl

staande koeien juist meer warmte verliezen! En u weet: liggende herkauwende koeien maken melk!

Penswerking zorgt voor warmte

Elke tien graden onder de nul graden verhoogt de onderhoudsbehoefte van een koe met 1.000 VEM. Vandaar dat melkkoeien tijdens koude periodes een verhoogde droge stofopname hebben. Voeren dus! Vertering van voer zorgt voor warmte. Vooral pensfermentatie (WFKH) zorgt voor veel warmte. Hierdoor heeft een koe de voorkeur voor een temperatuur van tien tot vijftien graden, waarbij het geen extra energie kost om het lichaam te koelen of om warm te blijven. De pens is niet voor niks de motor van de koe. Ook tijdens koude dagen moeten de melkkoeien minimaal veertien uur per dag vreten en herkauwen. Goed herkauwende koeien met volle pensen zijn vaak beter bestand tegen kou.

Rondom en na het afkalven

Koud weer hoeft geen probleem te zijn voor melkkoeien, zolang hun basis-behoefte kloppen. Door de koesignalen te zien, krijgen we grip op comfort, gezondheid en productie. Uw koeien laten zien hoe zij kou ervaren, als u maar goed blijft kijken. Ook naar

de droge koeien en het jongvee. Droogstaande koeien en kalveren hebben minder fermentatiewarmte dan de hoogproductieve melkkoeien. Bij deze dieren is dus extra zorg nodig bij kou. Denk eraan om bij de droge koeien ook het gordijn omhoog te doen en de droge koeien droog te houden door ze dik in te strooien als dat mogelijk is. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de kalveren. Eerst een dekje om, en later als ze hard groeien, de rug eruit scheren om een natte vacht door zweten te voorkomen!

Marijke Rijnsburger
Specialist rundveehouderij
06 5345 3629
m.rijnsburger@abzdiervoeding.nl

De top van familie Vendrig: 1064 VEM in hun snijmaïs

In Montfoort op zo'n 500 meter van de Hollandse IJssel teelt familie Vendrig hun snijmaïs op klei-op-veen. André, Jacqueline en Tom melken 70 koeien en behalve op zaterdag en zondag wordt de melk elke ochtend vercaasd. Voor een hoge kwaliteit van de kaas wordt er maximaal tien kilogram snijmaïs per koe per dag gevoerd.

Vendrig: "Als je beperkt maïs voert, moet die wel goed zijn." Afgelopen jaar hadden ze de hoogste VEM ooit: 1064. Het zetmeelgehalte lag met 425 gram per kilogram droge stof, tien keer zo hoog als het droge stofpercentage (43,1 procent). De hoogste VEM haal je alleen als de plant goed verteerbaar is. Deze was met een NDF-verteerbaarheid van 61,3 procent zeer hoog. "Goed verteerbare maïs geeft hoge gehalten. Als kaasboerderij behaal je winst door zoveel mogelijk kaas uit een liter melk te halen. Momenteel is er acht liter melk nodig voor één kilogram kaas door 4,54% vet en 3,70% eiwit in de melk. Met een dagproductie van 29 kilogram melk kunnen we elke dag veertien kazen maken van zestien kilogram".

André Vendrig geeft aan dat elk jaar weer anders is. Toch is het mooi om te vertellen welke keuzes zijn gemaakt in het streven naar de beste snijmaïs in de kuil.

1

'Er gaat ongeveer 30 ton eigen ruige mest op het maïsland. Ik help het stro te verteren door er een paar keer wat dikke fractie uit de mestscheider overheen te strooien. Samen met 30 kuub drijfmest zorgt dit voor behoud van organische stof.'

2

'Ik ga altijd naar de maïsdemo hier in de buurt. In overleg met Plant & Teelt specialist Max Lobel kiezen we vervolgens voor het beste vroege ras. Vorig jaar hebben we LG 31.206 gezaaid en dat gaan we dit jaar weer doen.'

3

'Ik ben niet zo ploegachtig. De groenbemester is Westerwolds raaigras. Deze hebben we twee keer losgetrokken met de cultivator, daarna zijn we er nog twee keer met de rotorkopeg overheen gegaan en vervolgens hebben we op 27 april gezaaid. We kiezen bewust voor behandeling met Force tegen ritnaalden.'

4

'We gaan een paar keer kijken naar de snijmaïs, want te rijpe maïs is niks. Ik knijp in de korrel en als er geen vocht meer uitkomt is hij rijp. Vorig jaar hebben we op 9 september gehakseld. Mijn loonwerker heeft de korrel zo fijn mogelijk gekneusd, want dan krijg je hogere gehalten in de melk.'

5

'Voor de conservering doen we altijd broeieremmer door de maïs. Een paar weken na de oogst hebben we de maïs afgedekt met aardappelpersvezel, zodat er geen korrel verloren gaat.'

Izak van Engelen
Productmanager rundvee
06 2125 8720
i.engelen@abzdiervoeding.nl

De smakelijkheid van het voermengsel is uitstekend, wat natuurlijk ook weer de ruwvoeropname stimuleert. In de praktijk zien we op sommige bedrijven een opname van zestien tot achttien kilogram droge stof. Haalt u de veertien kilogram droge stof ruwvoer per koe per dag bij uw melkkoeien?

Ruwvoeropname is de basis onder het bedrijf

De droge stofopname van het ruwvoer is cruciaal, omdat de kosten al gemaakt zijn in de afgelopen periode. Door onder andere de enorme inflatie en stijgende arbeidskosten is de kostprijs van één kilogram droge stof eigen geteeld gras en snijmaïs in de afgelopen jaren enorm toegenomen. Toch is ruwvoer nog altijd het goedkoopste voedermiddel, zoals onze ABZ Voedingspiramide dat ook aangeeft. Alleen als u de ruwvoeropname op peil heeft kunt u besparen op krachtvoerkosten.

Veertien kilogram droge stof ruwvoer

Als de veertien kilogram droge stofopname ruwvoer niet wordt gehaald, heeft dat gevolgen voor uw koeien en daardoor natuurlijk ook weer voor uw bedrijfsresultaat. Alles wat onder de veertien kilogram droge stof ruwvoer per dag vreet geeft op dit moment onvoldoende melk, heeft te weinig groei, te lage gehalten of een verminderde gezondheid. In de

praktijk zien we dat op bedrijven die een hoge melkproductie hebben, dit vooral volhouden als dit het gevolg is van een hoge ruwvoeropname. Uiteraard is het belang van de kwaliteit en benutting van het ruwvoer hierbij vanzelfsprekend.

Pens voeren

ABZ Diervoeding onderscheidt zich door de pens van de melkkoeien te voeren. Het gaat om de balans tussen verblijftijd en afbraak van het opgenomen voer in de pens. Door de mest te zeven en deze uit te leggen aan de hand van onze 3VA-score, kunnen wij hier precies op sturen. Pens voeren begint al in de jongveefok. Pinken moeten altijd voer hebben en de pens vol hebben. Door voldoende structuur en suikers te voeren, wordt de spierwand van de pens getraind en kalven vaarzen af met volume en inhoud. Pas op met jongvee te rijk (maïs) voeren. Vervetting gaat ten koste van de skeletontwikkeling en een te hoog energetisch rantsoen gaat ten koste van de droge stofopname.

Geur, smaak en deeltjeslengte van het voermengsel

Koeien vreten met hun neus, dus zijn geur en smaak zeer bepalend voor voeropname. Denk hierbij ook aan schone machines en een schone voergoot. Met onze Grasbox brengen wij de vorm van uw voermengsel

In het koude eerste kwartaal van het jaar is de opname van droge stof uit het gewonnen ruwvoer altijd het hoogst. De gras- en maïskuilen zijn stabiel en doordat al het vee mee vreet is de voersnelheid ook hoog genoeg om broei te voorkomen.

in beeld. Onze Grasboxpiramide is ideaal als 50 procent of meer van het voermengsel in het midden zit en de gemiddelde deeltjeslengte van het rantsoen tien millimeter bedraagt. Een langere deeltjeslengte kost voeropname en een kortere deeltjeslengte kost voerbenutting.

Voerbereikbaarheid

De voerbereikbaarheid moet voor elke koe maximaal zijn. Bij een hogere bezetting van het voerhek is dit al snel een probleem voor de minder dominante dieren. De koe heeft van nature de hoogste voeropname als het donker wordt en als het net licht is geworden. Tijdig voer aanschuiven (lieft met een aanschuifrobot vanaf één uur na het voeren) en voorkomen van een lege voergoot is belangrijk. Dit laatste is vooral belangrijk bij het voeren in de ochtend. 's Middags voeren geeft soms een hogere voeropname, vooral als er in de ochtend niet tijdig genoeg gevoerd kan worden.

Teus Bleijenberg
Specialist rundveehouderij
06 2180 7813
t.bleijenberg@abzdiervoeding.nl

Loonbedrijf Verhoef werkt samen met de veehouder aan ruwvoer van goede kwaliteit

Midden in Het Groene Hart, in het veenweidegebied rond Lopik, ligt het loonbedrijf van Arie Verhoef. Deze keer richt ABZ Diervoeding eens niet de schijnwerper op een veehouder, maar op dit loonbedrijf, dat er alles voor doet om voor zijn klanten mooie kwaliteit ruwvoer in de kuil te krijgen.

“Door proactief met de boer mee te denken, goed te plannen en ons flexibel op te stellen, kunnen we een hoop in korte tijd voor elkaar krijgen. Desnoods midden in de nacht. Dáár ligt onze kracht.”

Loonbedrijf A. Verhoef werd 45 jaar geleden gesticht door de ouders van Arie Verhoef, die er ook een melkveetack naast hadden. Arie (37) en zijn vrouw Martine (32) hebben het bedrijf een aantal jaren geleden overgenomen. Een overname was altijd al het plan, maar door ziekte van beide ouders en hun overlijden kort na elkaar, nu vier jaar geleden, is het proces in een stroomversnelling geraakt. De melkveetack (40 melkkoeien) is overgenomen door de zus en zwager van Arie. Martine doet de administratie van het loonbedrijf en Arie werkt vooral op de machines mee. Voor de planning hebben ze iemand in dienst. Tijdens drukke periodes werken ze met circa tien man, een hechte groep, onder wie een opa, vader en zoon uit één familie.

Werkzaamheden

Het loonwerk is voor zo'n 85 procent agrarisch van aard, vooral voor melkveehouders. Verder doen ze in rustigere tijden, van oktober tot februari, werkzaamheden in de wegenbouw en grondverzet voor aannemers en particulieren. Ook bouwen ze bijvoorbeeld sleufsilos voor hun klanten. Arie's ouders zijn ooit begonnen met een hakselaar. "Ik vind het mooi dat we dat werk nog steeds

doen, nu met een moderne hakseltrein", verklaart Arie. "Maar we doen veel meer: land klaarmaken, bekalken, bemesten met sleepslangen, zaaien, spuiten, maaien, hakselen, inkuilen ... eigenlijk alles, behalve balen persen."

Het machinepark telt onder meer een hakselaar, opraapwagens, zes trekkers, een veldspuit, shovel, mobiele kraan, mesttank met sleepslangen en zaaimachines voor gras en maïs. Daarnaast gebruiken sommige werknemers hun eigen trekker. De werkzaamheden gebeuren hoofdzakelijk binnen vijftien kilometer van het loonbedrijf. Ze hebben een behoorlijke focus op sleepslangbemesting. Met extra water realiseren ze een betere benutting van de drijfmest.

Ontzorgen

Een goede relatie met de boeren vindt Arie heel belangrijk. "We denken zo veel mogelijk met de boer mee om die te ontzorgen. Onder meer door het landwerk compleet of gedeeltelijk voor hen te regelen. Zo kan hij meer tijd besteden aan zijn dieren en aan andere belangrijke zaken op zijn bedrijf. We hebben gelukkig een trouw klantenbestand en kennen de wensen van onze boeren. Samen maken we

tijdig een goede planning waarin we elkaar enige ruimte gunnen. Wij zorgen ervoor dat we de spullen tijdig in huis hebben. Zo kunnen we heel snel schakelen en direct actie ondernemen. Dat geeft rust, ook voor de boer. Door proactief met de boer mee te denken, goed te plannen en ons flexibel op te stellen, kunnen we een hoop in korte tijd voor elkaar krijgen. Desnoods midden in de nacht. Daar ligt onze kracht.

Zelf doen is voor de boer lang niet altijd goedkoper of beter. Wij investeren tonnen in moderne machines die altijd up-to-date zijn en we zorgen voor de juiste banden. We hebben meer capaciteit en kunnen daardoor veel doen in korte tijd. De kuilen liggen minder lang open. Op die manier werken we samen toe naar de beste kwaliteit van het ruwvoer." Het bedrijf grijpt alle kansen om te vernieuwen. Zo hebben ze geïnvesteerd in machines voor niet-kerende grondbewerking. En vorig jaar hebben ze een spotsprayer met camera-systeem gekocht. Daarmee kunnen ze een besparing op middelen realiseren van wel 60 procent. Arie: "Nu de derogatie is verdwenen, denken we met de boer mee hoe we de voeding en kwaliteit van bodem en gewas op peil kunnen houden en goede kwaliteit ruwvoer kunnen blijven winnen. Bijvoorbeeld met andere manieren van bemesting."

Adviezen

Zolang Arie zich kan herinneren, komt ABZ Diervoeding (voorheen ABZ De Samenwerking) al bij hen over de vloer. Loonbedrijven zoals Verhoef nemen er hun

zaaigoed, gewasbeschermingsmiddelen, kunstmest, kalk en andere (grond) behandelmiddelen af. Ook voor adviezen kunnen ze bij ABZ Diervoeding terecht. Max Lobel, specialist Plant & Teelt, is de contactpersoon voor Verhoef en staat hem met raad en daad bij. Hij helpt bijvoorbeeld bij vragen over bemesting, middelenkeuze en rassenkeuze. Maar ook bij vragen over wet- en regelgeving. Contacten zijn vooral telefonisch, in het topseizoen soms meermaals per dag. Arie: "Het is voor ons belangrijk dat er iemand achter ons staat bij wie we alle informatie kunnen winnen. Wij houden in het groeiseizoen de gewassen in de gaten. Als ik iets vreemds zie, bel ik snel even naar Max en krijg ik advies terug. Zo kan ik heel snel schakelen en de dingen direct regelen."

Verhoef maakt voor zijn klanten, in samenwerking met ABZ Diervoeding, jaarlijks een adviesfolder voor de maïsteelt, met informatie over onder meer rassen, bodembehandeling en bemesting. Arie is trouw aan zijn leverancier. "We kopen gewoon alles in op één adres. Je kunt wel overal gaan shoppen voor een paar cent goedkoper, maar ik weet nu wat we aan elkaar hebben. Als ik 's avonds bel dat ik nog wat tekortkom, wordt het geregeld en dat geeft een goed gevoel. Daar moet je geen misbruik van maken, maar het is fijn dat het kan. Zo staan wij er ook in met onze eigen klanten. Je helpt elkaar in nood."

Toekomst

In de huidige tijd met een krimpende veestapel en steeds veranderende regelgeving, vinden Arie en Martine het heel lastig om naar de toekomst te kijken. "Het is belangrijk om positief te blijven. We doen het netjes voor onze klanten en hopen dat we de volgende keer weer terug mogen komen. Nieuwe klanten krijgen we door mond-tot-mondreclame. Dat is de beste reclame die je kunt hebben. De afgelopen vijf jaar zijn we gegroeid. We blijven positief en voor de landbouw gaan. Het is echt onze passie. Je probeert gewoon je best te doen. Dat is onze vorm van ondernemen en houdt ons in een krimpende markt overeind."

“Je probeert gewoon je best te doen. Dat is onze vorm van ondernemen en houdt ons in een krimpende markt overeind.”

Max Lobel
Specialist Plant & Teelt
06 3175 8877
m.lobel@abzdiervoeding.nl

Zeugen

Verschuivingen in voedingsbehoefte bij zeugen en geiten

Door de jaren heen is er binnen ABZ Diervoeding door middel van GMI-meten al veel data verzameld op zeugenbedrijven over de spek- en spierdiktes van varkens in verschillende productiestadia. Van verschillende genetica in de tijd zien we soms opvallende dingen en kunnen we al een trend naar voren halen. Op het oog is dit nog niet te zien, maar data laat zien waar we met voer al wel op kunnen sturen. Zo zorgen we ervoor dat ons voerpakket altijd voldoet aan de behoefte van de huidige genetica.

Efficiënter met energie

Uit de metingen van de afgelopen jaren blijkt dat de huidige genetica steeds efficiënter omgaat met energie in voer. We zien dat dieren meer spek aanzetten in vergelijking tot twee jaar terug op dezelfde voeders. We zien ook dat we de energie-Lysineverhouding moeten laten zakken. Met dezelfde kilo's voer halen we met minder E-Dracht nog steeds dezelfde of meer spek op de dieren ten opzichte van twee jaar geleden. Dit zien we terug wanneer we bij dieren in de dracht meten.

GMI-data over de jaren heen

Bij de TN70 genetica zien we steeds vaker dat de hoeveelheid spek op de zeugen op meerdere bedrijven hoger wordt. Spierherstel en -behoud aan het einde van de dracht zijn wel vergelijkbaar of soms ook iets beter. Alleen de verhouding in het voer klopt niet meer ten opzichte van wat we in de stal zien gebeuren.

In grafiek hiernaast staan twee lijnen. De groene lijn is de situatie op het bedrijf in 2023. De gele lijn geeft de situatie in 2025 weer. We zien dat de conditie van de dieren vooral qua spekdikte enorm is toegenomen ten opzichte van 2023, terwijl er dezelfde voerlijn op staat. Waar de verhouding twee jaar geleden wel paste bij de dieren, zien we dat met dezelfde hoeveelheid energie de dieren meer spek aanzetten dan twee jaar geleden.

Hier hebben we dan ook op geschakeld door de E-Dracht/Lysine ratio in onze dragende zeugvoerders aan te passen.

Hoge opnamecapaciteit

Daarnaast zien we vooral bij de TN70 genetica dat de voeropnamecapaciteit van gelten steeds groter wordt. Op bedrijven met ad libitum voeding in de opfok zien we dat de dieren zoveel voer op kunnen nemen dat we steeds minder geconcentreerde ad libitum voeders moeten maken. In de derde fase komen de voeders qua E-Dracht/Lysine overeen met het niveau van een drachtvoer. Wanneer u de gelten onbepaald hun gang laat gaan en het voer niet bijstuurt, dan zijn ze met 200 dagen al 180 kilo. Dat is niet de bedoeling. Van een fokgelt wil je dat ze zich rustig ontwikkelen en geleidelijk opgroeien. Voor de opnamecapaciteit van de zeugen in de kraamstal is dit natuurlijk wel weer erg gunstig. Ook voor de nakomelingen van deze dieren geeft dit veel potentie. Voor het vleesvarken is deze capaciteit om hard te kunnen vreten natuurlijk een hele mooie eigenschap voor hoge en efficiënte groei.

Nieuwe genetica, nieuwe voerbehoefte

Ook bij PIC/Next Genetics zien we een verandering in voedingsbehoefte. Alleen hierbij zit ook een verandering van genetica door het samengaan van de bedrijven. Waar bij de Deense genetica de focus heel erg op de spek aanzet en behoud moest liggen, zien we dat door het kruizen van de PIC-zeug met de Deense zeug de dieren makkelijker spek aanzetten dan de Deense genetica. De grafiek op de volgende pagina is gebaseerd op een bedrijf dat van de Deen is geschakeld naar de Next Generation-zeug van PIC. De rode lijn is van de Deense genetica en de blauwe lijn van de Next Generation. Deze dieren kregen hetzelfde voer als de Denen.

We zien hier dat met dezelfde E-Drachtwaarden de spekdikte hoger wordt. Daarentegen is de behoefte aan eiwit wel toegenomen. Vooral aan het einde van de dracht en in de kraamstal zien we dat er in verhouding veel luxer gevoerd moet worden, omdat de dieren anders zoveel spier afvallen dat ze minder dan 30 millimeter spier overhouden, terwijl tussen de 40 en 50 millimeter gewenst is. Ondanks dat de spierniveaus zo ver wegzakken, zien we wel dat deze dieren met 12 spek de kraamstal uitgaan. Dus ook hier zien we dat de energie-eiwitverhouding veranderd is. Hier is op geschakeld door dit aan te passen in ons opfokgeltenvoer en hebben we 2e drachtvoer. Ook is ons lactovoer aangepast.

Een positieve ontwikkeling, maar weet wat je voert

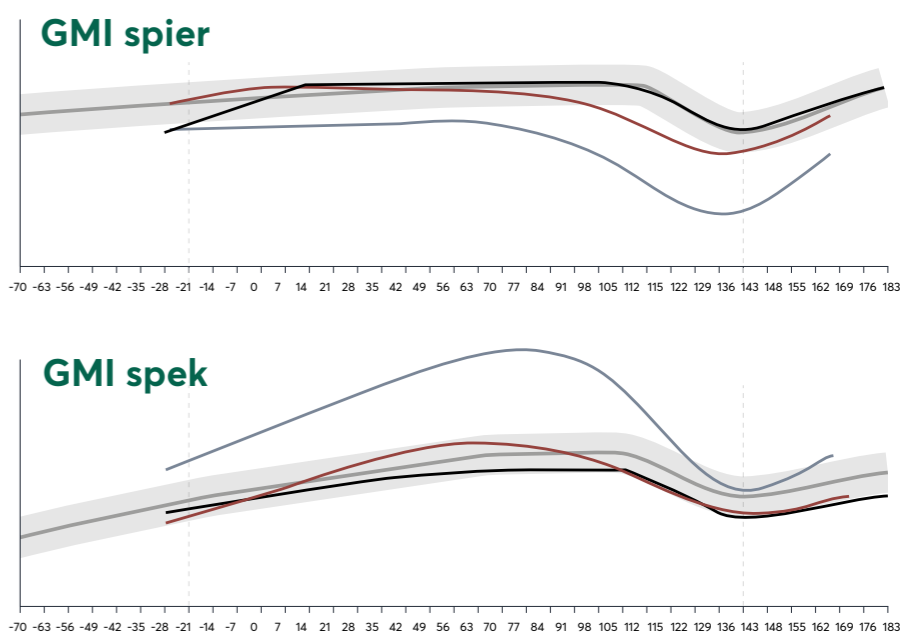
We zien bij de huidige genetica dus vooral een verschuiving in de energiebehoefte, zeugen gaan tegenwoordig efficiënter om

met de energie die ze binnenkrijgen. Wat natuurlijk een positieve ontwikkeling is, want spek is weerstand. Echter moeten we wel in de gaten houden dat dieren niet te vet worden, want een vette zeug presteert niet.

Wilt u ook meer rendement behalen met behulp van de GMI-techniek? Neem contact op met uw varkensspecialist!

Naomi ten Tije
Specialist varkenshouderij
06 1270 8769
n.tije@abzdiervoeding.nl

Reguliere vleesvarkens

Is zwaar afleveren wel rendabel in deze markt?

Een discussie die er altijd is en ook elke keer weer anders kan zijn, is het juiste aflevermoment. Immers bepalen verschillende marktfactoren wat het optimum is. Bij goedkope biggen is de neiging om sneller af te leveren en weer een nieuw big op te leggen. Bij hogere vleesvarkensprijzen is de neiging juist weer om zwaarder af te leveren. Maar ook de prijs van het voer is bepalend. Een kilogram groei bij een zwaar varken is immers minder efficiënt dan bij een licht varken.

Bij ABZ Diervoeding werken we met onze Dynamo Scan Vleesvarkens. Hierin kunnen we alle scenario's naast elkaar zetten. We krijgen daarin nu regelmatig de vraag, "Is lichter

afleveren niet verstandiger?". In de meeste situaties met de huidige marktprijzen, zien we nog steeds dat varkens zwaar maken het meeste oplevert. Wat zwaarder afleveren betekent vaak minder rondes, minder varkens, maar wel meer kilogram per varken. De totale vleesopbrengst is daardoor vrijwel gelijk, terwijl er toch minder biggen aangekocht hoeven te worden.

Weten waar voor u het optimum zit? Vraag uw specialist naar de Dynamo Scan Vleesvarkens.

Stefan Regelink
Verkoopmanager varkenshouderij
06 2191 7848
s.regelink@abzdiervoeding.nl

Biologische vleesvarkens Hard of efficiënt voeren?

Biologische varkens kunnen ontzettend hard groeien. Groeicijfers van een kilo per dag zijn geen uitzondering meer. Genetisch zit deze potentie er zeker in, en het is mooi dat dit ook onder biologische omstandigheden mogelijk is. Hard groeiende vleesvarkens zijn gezond, hebben minder onderhoudsvoer nodig en daarmee efficiënt. Toch zien we bij biologische varkens dat een hoge groei niet altijd zorgt voor een scherpe voederconversie. Biologische vleesvarkens moeten juist veel voer opnemen om een hoge groei te realiseren.

Hoe zit dit, en waar zit het optimum?

Hiervoor moeten we terug naar twee kenmerken van de huidige varkensgenetica:

1. De dagelijkse Lysine opname bepaalt de groei
2. De varkens kunnen zeer veel vreten

Het resultaat van veel groei zit in punt 1. Varkens moeten veel aminozuren binnenkrijgen. Hierbij zeggen we altijd **Opname = kilo's x inhoud**. Biologische voeders bevatten minder verteerbaar Lysine per kg dan reguliere voeders. Tegelijk zien we dat biologische varkens nog meer kunnen vreten. De totale Lysine opname is daarmee toch voldoende voor hoge groei.

Punt 2 is zowel een kans als een uitdaging. Doordat de varkens hard kunnen vreten, krijgen ze veel binnen. Dit gaat ten nadele van de voederconversie. Toch kunnen biologische varkens zeer scherpe voederconversies halen. Vooral door hoog geconcentreerde voeders. Daar komt ook het optimum in beeld. Dat laatste beetje extra eiwit in het voer, om hoog geconcentreerde voeders te halen, is biologisch erg duur. We missen immers de synthetische aminozuren. Dit moet allemaal uit ruw eiwit komen. Daar zit de volgende uitdaging. Deze geconcentreerde samenstellingen werken heel verzadigend en zorgen dus voor minder voeropname. Mooi voor de efficiëntie, maar minder mooi voor de dagelijkse Lysine opname en dus groei.

Wat is het meest optimaal?

Dat is afhankelijk van voer- en vleesprijzen. Bij dure grondstoffen is efficiëntie

belangrijker en bij hoge vleesprijzen is harde groei belangrijker. Met de ABZ Dynamo Scan Vleesvarkens brengen we het optimum in beeld. We zien dat met een geconcentreerder voerpakket een scherpere voederconversie te behalen is. Het andere scenario waarbij we sturen op maximale opname, resulteert in goedkopere voeders met meer groei, maar wel een hogere voederconversie. Daarmee levert een bedrijf met 1000 plaatsen, 135 extra varkens af op jaarbasis. Met de huidige vleesopbrengsten is dat bijna €60.000 extra. Voor deze varkens moet natuurlijk wel extra biggen en voer aangekocht worden. Toch levert een hogere groei door te focussen op voeropname dit bedrijf €8000 extra voerwinst op.

Wilt u uw bedrijf ook doorlichten met de ABZ Dynamo Scan Vleesvarkens? Maak vrijblijvend een afspraak met onze specialisten biologische varkenshouderij.

Wilco Bos

Specialist biologische varkenshouderij
06 2126 6230
w.bos@abzdiervoeding.nl

	Scherpe voederconversie	Hoge voeropname
Prijs voerpakket	49	47
Groei	960	1010
Voederconversie	2,7	2,85
Voerkosten/kg groei	€1,32	€1,35
Effect bedrijfsresultaat 1000 varkens op jaarbasis	Verschil	
Extra afgeleverde varkens per jaar		135
Extra geleverd vlees		13.453 kg
Extra opbrengst vlees		€57.847
Extra aankoop biggen		-€22.870
Extra voerkosten varkens		-€26.28
Extra kosten uitval		-€605
Voerwinst op jaarbasis		€8.092

Onze chauffeurs brengen 'het beste geitenvoer dichtbij!'

Uw geiten verdienen voer van de beste kwaliteit waardoor ze optimaal kunnen presteren. Dat begint met de juiste afstemming van de voedingseigenschappen van de brok op de behoefte van uw geiten.

Kwaliteitsvoeders kunnen we maken door een optimale samenwerking tussen voedingsspecialist, nutritionist, productie-medewerkers in de fabriek en een goede planning. Om de kwaliteitsvoeders van ABZ Diervoeding bij u in de silo te krijgen, zijn onze chauffeurs een onmisbare schakel. In dit artikel vertelt chauffeur Bram de Wild over zijn werk, de vrijheid die hij ervaart en het contact met geitenhouders.

Samenwerken en flexibiliteit

Voor mij worden altijd dagdiensten ingepland en de extra uurtjes die daaruit voortkomen passen mij prima. Wanneer het druk is, wil ik in overleg met de planning best overnachten in mijn vrachtwagen. Soms bij de boer op het erf, maar soms ook bij een andere locatie van ABZ Diervoeding, om nog even te laden, zodat we zo min mogelijk kilometers leegrijden. Het is mooi als er iemand meerrijdt. Soms gaat het om het inwerken van een nieuwe chauffeur. Een andere keer rijdt iemand mee die overweegt om bij ABZ Diervoeding te komen werken en een dagje meekijkt om te zien wat ons werk precies inhoudt. Het is goed dat er soms een nieuwe collega van een andere afdeling meerrijdt om te ervaren hoe het bulktransport werkt.

Eigen transport

Wat ik zo mooi vind aan dit werk, is de vrijheid en het echt "de boer op zijn". Geen gedoe met papierwerk voordat je kunt lossen, maar gewoon de dam oprijden en de rest wijst zich vanzelf. Het fijne van werken in transport bij ABZ Diervoeding vind ik het feit dat we ons eigen transport doen. Dat is prettig voor de chauffeurs, maar ook voor de boeren. Zo hebben we altijd korte lijnen. Bij de eerste levering aan een nieuwe klant is het leuk om even kennis te maken. Zijn er bepaalde losprocedures of is er een vaste aanrijroute, dan kan ik meteen het kantoor bellen, zodat dit op de afleverbon gezet kan worden. Wat mij opvalt aan de geitenhouderij is dat er eigenlijk bijna altijd brok als krachtvoer wordt gevoerd. Dat vind ik ook een mooi product om te lossen: het product zo goed mogelijk lossen zonder het te beschadigen, want geiten eten brok en geen stof!

Daarnaast zie en hoor ik ook de onzekerheid waar de sector mee te maken heeft. Dat maakt het soms best spannend hoe de toekomst eruit komt te zien. Maar boeren zullen we altijd nodig hebben en de dieren natuurlijk de kwaliteitsvoeders van ABZ Diervoeding.

Even voorstellen...

Hallo, mijn naam is Bram de Wild.

Sommigen zullen mij vast wel eens een keer op het erf gezien hebben. Ik ben inmiddels ruim zeven jaar werkzaam als bulkchauffeur bij onze coöperatie op de locatie Nijkerk. Voorheen werkte ik bij een loon- en grondverzetbedrijf, waar ik nog steeds voor de afwisseling af en toe een dagje op de trekker stap om te helpen tijdens de oogst.

Mocht ik een keer bij u op het erf staan: kom gerust een praatje maken!

Van teelt in beeld naar teeltplan

Zoals u van ons gewend bent beginnen we het groeiseizoen met Teelt in beeld. Met Teelt in beeld krijgen al onze rundveeklanten een Actief Ruwvoer Jaaroverzicht.

Met dit jaaroverzicht heeft u eenvoudig en praktisch uw teelt van vorig jaar in beeld! Met Teelt in beeld kijkt u nog even achteruit, om vervolgens in dit komende groeiseizoen te werken aan een nog betere ruwvoerkwaliteit die past op uw bedrijf.

Wat staat er op uw Actief Ruwvoer Jaaroverzicht?

1. Beoordeling van de pH, de N-, S-, P- en K-toestand van uw bodem.
2. Weergave van de opname van nutriënten (N, S, P, K) gedurende het voorjaar, zomer en najaar.
3. Schematische weergave van de gemiddelde kuilkwiliteit van al uw gewonnen graskuil en hooi (droge

stofpercentage, VEM, Ruw Eiwit en conservering).

4. Verloop van de kwaliteit in VEM gedurende voorjaar, zomer en najaar in 2025 ten opzichte van 2024.

Op het bijbehorende kuiloverzicht staat uw gemiddelde ruwvoerkwaliteit en opbrengst van de afgelopen drie jaar. De onderzochte partijen staan netjes onder elkaar. Tenslotte kunt u uw bedrijf vergelijken met het gemiddelde en de top 25 procent van alle ABZ klanten.

Vraag uw rundveespecialist om Teelt in beeld. In elke regio hebben we ook een Plant & Teelt-specialist beschikbaar om u

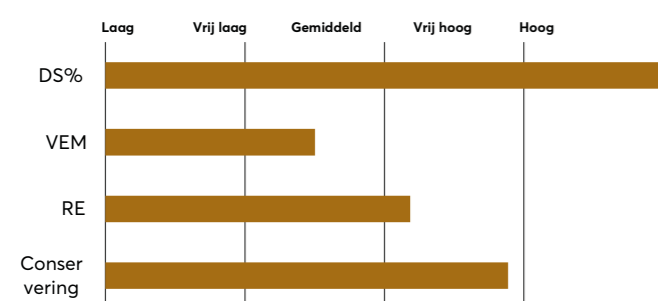
van adviezen en producten te voorzien die passen. Ruwvoer is de basis van uw bedrijf en ruwvoeropname is de basis van de koe! Van teelt in beeld naar teeltplan!

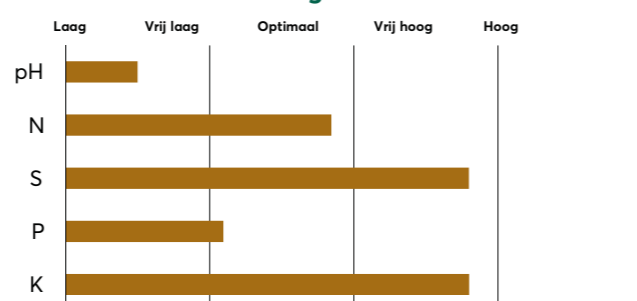
Jan Aalderink
Specialist Plant & Teelt
06 2125 8721
j.aalderink@abzdiervoeding.nl

Jaaroverzicht Actief Ruwvoer

Kuilkwiliteit

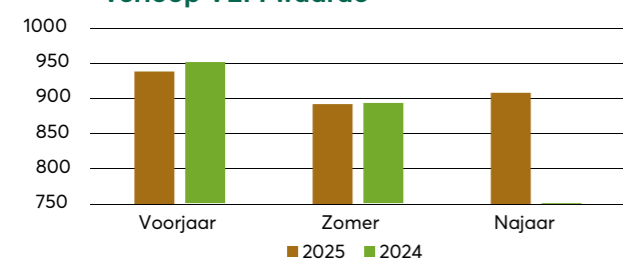

Bodem en bemesting

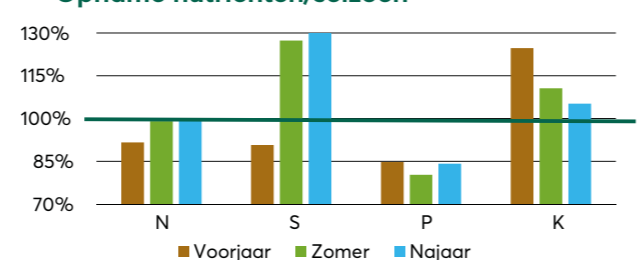

In samenwerking met:

Verloop VEM waarde

Opname nutriënten/seizoen

Managementtips en bemestingskaarten voor bemesting na derogatie

Minder drijfmest uitrijden en gericht kunstmest bijkopen die past op uw percelen maakt bemesting na derogatie een uitdaging. De gebruiksruimte in NV-gebieden is klein. Een goede verdeling is daarom cruciaal voor een optimale benutting. ABZ Diervoeding heeft hiervoor bemestingskaarten ontwikkeld die in alle gebieden en op alle grondsoorten toepasbaar zijn.

Minder drijfmest vraagt om extra Kali

De maximale drijfmestgift staat vast. Voor de maximale benutting van Kali en fosfor verdelen we de drijfmest bij voorkeur in de eerste helft van het groeiseizoen. We kunnen dan profiteren van de anderhalf kilogram Kali per ton nawerking in de volgende snedes. Een kleine aanvulling van Grasmaster Kali is dan voldoende. Kali is met name bij droogte belangrijk voor vochtregulering. We adviseren na de derde snede 150 kg Grasmaster Kali per hectare. op. Uit praktijkproeven die we hebben gedaan, blijkt dat varkens op Krusli in de startfase acht procent meer voer opnemen én dus acht procent meer lysine. Op die manier versterken voersamenstelling en voervorm elkaar voor een hoge én efficiënte jeugdgroei.

Managementmaatregelen om de stikstofbenutting te verhogen

Er zijn veel verschillen in landbouwkundige behoefte en wettelijk toegestane hoeveelheid stikstof. Op veen en zand is weinig ruimte. In de NV-gebieden komen we flink tekort. Overweeg de volgende managementmaatregelen:

1. Water toevoegen tijdens drijfmest uitrijden

Verdunning met ongeveer 30% water verlaagt de ammoniakuitstoot en bindt stikstof. Dunne mest trekt sneller de bodem in, waardoor wortels de voedingsstoffen beter kunnen opnemen. Sleepslangen is om deze reden erg interessant, ook na de eerste snede.

2. Splitsen van de kunstmestgift

Door het gras te "starten" met een derde van de stikstof en "door te trekken" met een aanvulling van twee derde van de stikstof

na drie weken, kunnen we de verliezen beperken.

3. Extra zwavel bemesten

Ook een aanvulling van zwavel kan op veel percelen bijdragen aan hogere benutting. Zwavel is een onderdeel van de eiwitaanmaak in de grasplant. Een bemesting van twintig kilogram zwavel kan 20 tot 40 kilogram extra eiwitopbrengst leveren. Dit hangt af van het zwavel leverend vermogen (SLV) van de grond. Op het Actief Ruwvoer Jaaroverzicht van uw bedrijf kunt u zien of er vorig jaar voldoende zwavel beschikbaar was. Op uw kuilanalyse is dit af te lezen aan de S-index. Wanneer deze boven de 100 ligt, zou de grasgroei niet beperkt zijn geweest door een tekort. Bedrijven die op de voorjaarskuilanalyse een S-index hebben die lager is dan 100 of een zwavelgehalte van minder dan 3,2 gram per kilogram droge stof, adviseren we extra zwavel bij te bemesten in de vorm van Kas Zwavel (16 procent) of Polysulfaat (48 procent).

4. Klaverteelt

Percelen met een hoge pH en lage NLV zijn geschikt voor klaverteelt. Op deze gronden kan bij een goed klaveraandeel 20 tot 40 kilogram stikstof per snede vastgelegd worden.

5. Wortelontwikkeling stimuleren in het vroege voorjaar

Uiteindelijk is een gezonde plant natuurlijk het belangrijkste. Een gezonde plant heeft een groot wortelaandeel met veel haarwortels. Wortels kun je stimuleren door fosfaat te strooien. Op bedrijven die veel mest afgevoerd hebben, zien we de bodem vaak verarmen in fosfaat. Dit gaat ten koste van de opbrengst. Vanaf 2026 mogen

veehouders weer fosfaatmeststoffen gebruiken. Puraloop 38% is een nieuwe fosfaatmeststof, gemaakt van herwonnen fosfaat, en bevat 38 procent fosfaat. We adviseren 75 tot 150 kilogram per hectare in het vroege voorjaar op percelen met een lage P-Al en/of P-CaCl-getal.

6. Wortelstimulator

Physiomax bevat naast kalk ook aminopurines, die de groei van haarworteltjes op de plantenwortel stimuleren, waardoor deze efficiënter omgaan met de bemesting. We adviseren 300 kilogram Physiomax per hectare in het voorjaar op gronden die laag in pH zijn.

Snede	Bemesting	Totale Kali (kg)	Opbrengst (kg ds)	Kali (dr/kg ds graskuil)
1*	25 ton rvd m x 4kg	100	3.500	29 gram
2*	10 ton rvd m x 4kg + (25 x 1,5 kg)	77	2.500	31 gram
3*	10 ton rvd m x 4kg + (10 x 1,5kg)	55	2.000	28 gram
4*	150 kg Grasmaster Kali + (10 x 1,5kg)	41	1.500	26 gram
5*	150 kg Grasmaster Kali	26	1.000	27 gram
6*	Geen	0	-	0 gram
Totaal 10.500 kilogram droge stof				

Scan de QR-code en bekijk onze bemestingskaarten!

Ronald Beukeboom
Specialist Plant & Teelt
06 5026 3407
r.beukeboom@abzdiervoeding.nl

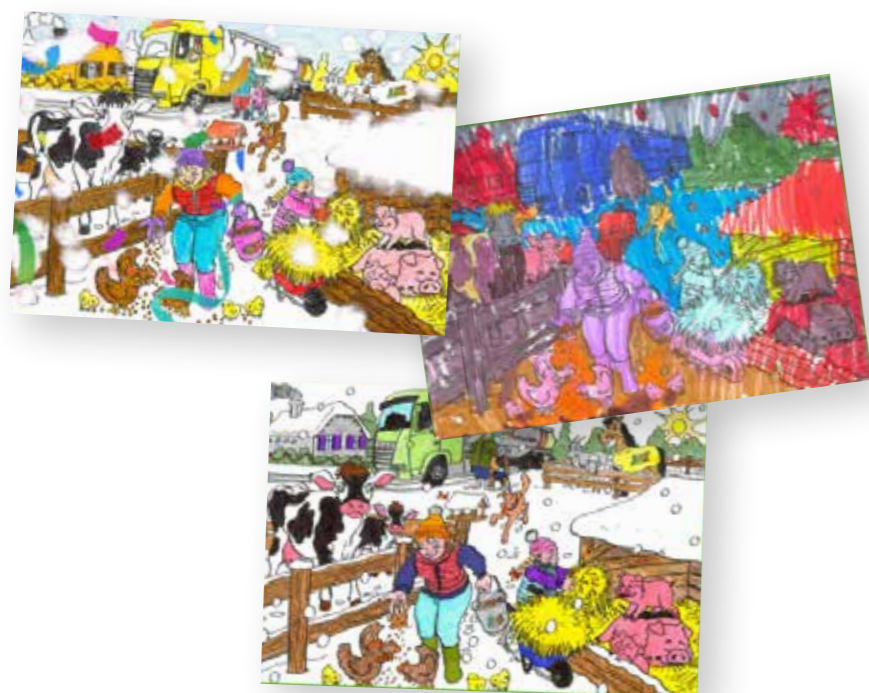
Dank voor de sneeuwvrije erven!

Afgelopen januari zorgde sneeuw op veel plaatsen voor uitdagende omstandigheden.

Wij willen onze klanten bedanken voor het sneeuwvrij en goed begaanbaar houden van de erven. Dankzij jullie inzet konden onze bulkchauffeurs het voer veilig en vlot lossen.

Dat waarden wij enorm. Bedankt!

Prijswinnaars van harte gefeliciteerd!

Kleurwedstrijd

Wat een creativiteit! Onze kleurwedstrijd was een groot succes en we zijn onder de indruk van alle prachtige inzendingen!

Langs deze weg feliciteren wij:

- Tieme Oenema uit Waspe (categorie 0 t/m 4 jaar)
- Tessa Huls uit Staphorst (categorie 5 t/m 8 jaar)
- Mathilde van Dijkhuizen uit Zeewolde (categorie vanaf 9 jaar)

Jullie winnen een leuke prijs! Alle kinderen heel hartelijk bedankt voor de creatieve inzendingen! Hopelijk doen jullie volgend jaar weer mee.

Kerstpuzzel

- Janny van Dasselaar uit Nijkerk
- H. Meijerink uit Wezuperbrug

Van harte gefeliciteerd!

PS: De prijswinnaars krijgen hun prijs binnenkort thuisgebracht (of hebben de prijs al ontvangen).

Evenementen kalender

9, 10
12 & 13 mrt Ledenbijeenkomsten

12, 17, 24,
26, 31 mrt
& 2 apr Inspiratiedagen
Melkveehouderij

15 & 16
apr Biobeurs Apeldoorn

12 mei Brijvoermiddag
Varkenshouderij

ABZ neemt u mee in alle in-en-outs van brijvoer. Samen met Duynie richten we ons op de trend voor de komende jaren.

Kijk voor meer evenementen en informatie op: www.abzdiervoeding.nl/category/agenda/

Graag stellen wij onze nieuwe collega aan u voor:

Wij wensen hem veel succes! Zie contactgegevens op: www.ABZDiervoeding.nl

Peter Faber
Specialist rundveehouderij
Regio Noord

Wij staan achter ons voer

Ook werken bij ABZ Diervoeding?
Kijk dan naar onze openstaande vacatures op onze website.

Het beste dichtbij

ABZ Diervoeding is dé specialist in voeding & grondstoffen voor dieren en gewassen. Een oer-Hollands collectief van sterke boerenmerken met regionale dekking en een lokale aanpak. Noord, Oost, Zuid, Midden of West, in ieder deel van Nederland staan onze betrokken adviseurs u bij met raad en daad. Een aanpak waarmee we samen komen tot kwaliteitsvoerders die perfect aansluiten op de

behoefte van uw bedrijf én belangrijker nog: uw dieren. Graag werken we open, transparant en vol passie met u voor hetzelfde doel: het beste voer voor elk dier. Wilt u, net zoals onze klanten, goed voer en advies op maat? **Onze rundvee, pluimvee-, varkens-, geiten-, schapen- en plant & teelt specialisten helpen u graag!**

www.ABZDiervoeding.nl

COÖPERATIE
ABZ

Coöperatie ABZ U.A. is een collectief van de sterke boerenmerken ABZ Diervoeding, De Samenwerking, Bosgoed Diervoeders, Klein Hekkelder en De Valk Wekerom.

Postbus 5, 3860 AA Nijkerk

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt Coöperatie ABZ U.A. geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar marcom@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolanda IJpema, marcom@abzdiervoeding.nl.
De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt in juni 2026.